

El llenguatge Un rellotge d'or

Els qui volen justificar l'ús incorrecte de la preposició a en grups nominals com «una cuina a gas», «una estufa a petroli» i «un motor a benzina», construïts indogudament en lloc de una cuina de gas, una estufa de petroli i un motor de benzina, argüeixen que la utilització de la preposició de en la construcció d'aquests grups nominals indicaria més aviat que les cuines són fetes de gas, les estufes de petroli, etc. Això és, tal com hem indicat algun cop, un gros disbarat: ¿que no hem dit sempre, unànimement, una barca de vela, un molí de vent i una màquina de vapor?

La preposició de és la més universal de les nostres preposicions per a la introducció de complements determinatius de nom (o termes atributius), que expressen tota mena de relacions, com l'origen, la matèria, la destinació, l'autor, el contingut, els elements o parts de què consta (el nom determinat), etc, i moltes més de les que hom diria en una consideració poc aprofundida: vi d'Espolla, una corbata de seda, una americana de vellut, una màquina d'escriure, les poesies de Maragall, un cistell de pomes, un ramat de xais, la noia del davant vermell, l'ase dels cops, la setmana dels tres dijous...

No és únicament la matèria, doncs, tal com semblen pretendre els qui d'una cuina de gas en volen fer dir «una cuina a gas». Ara: fins i tot expressant aquesta relació efectivament tan característica —la matèria de què és feta una cosa— observem actualment que la tradicional preposició de es veu substituïda, aquest cop, per la preposició en: «un rellotge en or», «un braçalet en plata», «una paret en vidre», «una cartera en pell», «un armari en fusta»... són construccions avui usades, de clara influència francesa, i estimulades sens dubte per la publicitat i la promoció de vendes, amb els seus eslògans, els seus prospectes... Trobaríem algú capaç de sostenir l'aberrant afirmació que «un rellotge en or» prestigia més l'article que no pas un rellotge d'or!

Aquesta construccions, doncs, s'han de rebutjar decididament. Qui dubtaria de la bondat, en aquests casos, de la preposició de? Però cal anar encara més lluny: els complements de nom introduïts per la preposició de, com diu el Fabra, expressen «en general, qualsevol tret que caracteritza la persona o cosa designada pel substantiu a què es refereixen». Sovint, en la formació d'aquests complements de nom, dubtem entre en i amb, o bé entre la simple per i la composta per a, sense aturar-nos a pensar si, en realitat, hi escauria potser la preposició de

Albert Jané